

sen hiányzik a férfiak közötti homoszexualitás éppúgy, mint a geronto- és nekrofilia, vagy a különböző szkatologikus játékok, nőalakjai pedig egytől egyig tizennyolc év alatti kislányok.

Ahogy az itt közölt szövegrészlet utolsó, programadó bekezdésében (237) olvashatjuk az egyik kiskorú szereplő tolmácsolásában, a „normális” világ tabui között előkelő helyen szerepel az, ha valaki „részletesen megírja a libidóját”, s Robbe-Grillet valójában nem tesz mást ezzel a regénnyel – és annak közreadásával –, mint hogy ezt a tabut igyekszik radikálisan megtörni. Hangsúlyozottan *írásról*, fantáziáról van itt szó (erre utal a címbe foglalt „regény” megnevezés is), nem pedig megvalósításról, s ez a különbségtétel már a műfaj legnagyobbja, Sade márki számára is alapvető fontosságú volt. 1781-ben a következőket írta feleségének: „Igen, bevallom, libertinus vagyok: mindent elgondoltam, ami ebben a műfajban elgondolható, de egészen biztosan nem tettem meg mindent, amit elgondoltam, és nem is fogom soha megtenni. Libertinus vagyok, de nem vagyok se »bűnöző«, se »gyilkos«.”

Amíg azonban az isteni márki – hűen követve korának irodalmi konvencióit – erotikus meséit mindig úgy tálalta, mint „igaz történetek” történési hűséggel előadott elbeszéléseit, addig Robbe-Grillet regényének enigmatikus indításával és az indításhoz kulcsként szolgáló utolsó, számozatlan mondattal egyértelművé teszi az olvasó számára, hogy amit a kezében tart, nem tényfeltáró riport, nem is ajánlat egy a szerző által ideálisnak gondolt társadalmi és szexuális berendezkedésre, nem erkölcsnemesítő olvasmány vagy izgalmas erotikus kalandregény, hanem egy személyes, aprólékosan kidolgozott vízió – alkalmasint a túlvilágról.

Az *Érzelmes regény* idősemleges, előkelő, főként empire bútorokkal berendezett miliói könnyen felidézhetik bennünk egy másik francia szerző, Jean-Paul Sartre túlvilági víziója, a *Zárt tárgyalás* (*Huis clos*) második császárság korabeli szalonját, azzal a fontos különbséggel, hogy itt azok „a hegyes karók, a tüzes rostélyok, a forró üstök”, melyeket Garcin hiányol a darab első jelenetében, nagyon is szerves részét képezik a berendezésnek. Robbe-Grillet túlvilágában azonban már semmi sem marad az élők világának moralitásából, mely az egyetlen – ám annál hatékonyabb – kínzóeszköz volt a *Zárt tárgyalás* szereplőinek kezében egymás ellen. „Másfajta illendőségről és másfajta valóságúságról” van itt szó, ahogy a regény fülszövegében írja a szerző, felidézve a francia klasszicista színház két kulcsfogalmát, a *bienséance* és a *vraisemblance* normatív elvárásait – s hogy ez a különös vízió a Poklot, vagy esetleg a Paradicsom felhőkbe vesző világot írja-e le, azt az olvasónak magának kell eldöntenie, ízlése és belátása szerint.

Az mindenesetre bizonyos, hogy maga a szerző nem várt túl sokáig, hogy túlvilági víziójának helytálló voltáról a saját szemével is meggyőződjön: hiszen az *Érzelmes regény* megjelenése után alig négy hónappal, 2008 februárjában maga is távozott az élők sorából, ki tudja, milyen felhők, és milyen angyalok közé.

Lewis Carroll (Charles Dodgson): Alice, dressed up as a beggar-maid (Alice kolduló kislánynak öltözve), 1858

Alain Robbe-Grillet

Érzelmes regény

(részlet)

„Az itt következő elbeszélés afféle felnőtteknek szóló tündérmese, s mint ilyen, helyenként véthet a valóság törvénye ellen.

Ugyanakkor a lehető legnagyobb precizitás igényével íródott, mely vésszen hasonlíthat a legkültektintőbb realizmushoz, ezáltal az illendőség törvénye ellen véve.

Szándékosan valami másról van itt szó. Másfajta illendőségről és másfajta valóságúságról...

Dacára a meztelen kamasztestek finom szereplőinek, a felnőtteknek szóló tündérmeséknek nincs helye a Pöttyös könyvek között.”

(A. R.-G. fülszövege a könyvhöz)

229. Ami a három legfiatalabb kislányt illeti, akik hét, nyolc és kilenc évesek, Crevette, Nuisette és Lorette remekül szórakoztak a szolgálat alatt. Amikor visszavezetik őket a hálótermükbe, a J1-be, elbűvölten tárgyalják meg az élményeiket. Megengedték nekik, hogy mindegyik likórt megkóstolják, amit térden állva kellett felszolgálniuk. Szép szál urakat szophattak le és illatos hölgyeket nyalhattak ki a vacsora alatt. Végigsimogatták, végigcsókolták és végignyalták őket. Izgató krémekkel kengették gyermeki testnyílásaikat, mielőtt gyöngéden izgatni keztek volna őket. Megcsodálhattak egy fáklyaként lángoló kamaszlányt. Spermát és vért is láttak folyni, és könnyeket is, melyeket a megkínzott kollégistalányok ejtettek. Az este vége felé lemehettek a pincébe, hogy meglessék egy tizenhárom éves rabszolgány kínhalálát (akit a szülei adtak el), aki le merészelt részegedni. Miután az urak a legkülönbözőbb módokon erőszakot tettek rajta, végül felnégyelték egy különleges gépezet segítségével, miközben tüket szurkáltak keresztül az egész testén, melynek tagjait lassanként szétszakította a szerkezet. Végül teljesen leszakították az egyik combját, és hagyták, hogy így, a saját vérében tocsogva haljon meg, teljesen magatehetetlenül. Igen, mindez valóban csodálatos volt.

230. Nem lévén álmosak, addig-addig halogatják a lefekvést, míg észre nem veszik, hogy a hálótermük ajtaja nincsen kulcsra zárva. Miután alaposan megvitatták a dolgot, arra jutnak, hogy ebben a házban, ahol minden olyan pontosan szabályozva van, a hiba legkisebb lehetősége nélkül, ez bizonyára nem jelenthet mást, mint hogy ma éjjel szabadon járhatnak-kelhetnek az épületben. Minden teljesen kihaltnak tűnik. Végül fölmennek egy kőlépcsőn az egyik toronyba, egészen padlásig. Itt kevés esély van arra, hogy bármilyen felnőtt rájuk találjon, hiszen a tető

többnyire kevesebb, mint egy méterrel magasodik a padló fölé. Aprócska termetük ellenére maguk a kislányok is csak négykézláb tudnak közlekedni benne. A hely, ahol vannak, nem több egyszerű lomtárnál, halomba rakott, érdektelen, régi könyvekkel és közepes minőségű szőnyegekkel, melyek néhol egészen kikoptak már, és helyenként fel is feslettek. Az építők nem gondoskodtak semmilyen éjszakai világításról. Egy apró tetőablakon keresztül, ami lehetővé teszi a munkások számára, hogy elérjék a bádogtető bizonyos részeit, halványan bekandikál a növekvő hold, melynek homályos, kékes színű fénye éppen annyira elég, hogy egy könyvet egy szőnyegtől meg lehessen különböztetni. A három kisgyermek úgy dönt, mostantól ez lesz az olvasószobájuk, mivel a bádog alatt összegyűlt nyári hőség úgysem tesz lehetővé semmilyen más, fizikai tevékenységet. Azonban szerencsére mind meztelenek. Miután leterítettek néhány szőnyegdarabot a rosszul gyalult padlólecekre, hanyatt fekszenek. Lorette kijelenti, hogy ő fogja tartani az első felolvasást. Annyira sötét van, hogy lehetetlenség megmondani, tart-e a kezében könyvet egyáltalán. Mindenesetre kitalál egy történetet, amit hallgatva állva is el lehetne aludni, de ez cseppet sem okoz gondot, hiszen a hallgatósága már leheveredett.

231. Az Új-Skóciai vagy Újfundlandi halászok hálóiba gyakran picinyke lányok is akadnak. E különös lények alig nagyobbak egy hét-nyolc éves embergyerekénél, ám csakis a sós vízben képesek túlélni, ahol úgy úsznak és fickándoznak, akár a halak, mégsem sorolhatók közéjük: pikkelytelen kis testükben meleg, sőt, a miénknél kissé melegebb vér csörgedezik, dacára a fagyos tengereknek, ahol általában tenyésznek. Ha kifogják őket, mivel a folyékony elemben oly mozgékony lábaikat képtelenek járásra használni, tehetetlenül vergődnek csak a hajók fedélzetén, a hátukon, a sarkvidéki nyár metsző fényében; csinos, fehér és rózsaszín kis formáik reménytelenül reszketnek a nevető tengerészek lábai előtt, miközben olyan hosszú, panaszos hangokat hallatnak, ami a mi sírásunkhoz hasonlít leginkább. Hogy egész a kikötésig megőrizték frissességüket, rögtön a nagy, fedélzeti tartályokba kell dobni őket a tenger többi gyümölcseivel együtt, melyeket élve ajánlatos átadni az ügyfeleknek.

232. Néhány zoológus tanulmányozta a viselkedésüket. Vidám kis rajokban élnek, és kis halakkal táplálkoznak, melyeket a víz alatt meglepő ügyességgel kapnak el pusztá kézzel. Semmilyen nyelvet nem beszélnek, egymás között pedig valami nagyon dallamos és elbűvölő, de megfejthetetlen énekfélével kommunikálnak. A tudósok végül arra a következtetésre jutottak, hogy egy kisméretű hableány-fajról lehet szó, jóllehet a négy végtag jelenléte élesen megkülönbözteti őket a dán variánstól, ami jóval elterjedtebb nálunk. Soha nem válnak felnőtté, a szaporodásukat pedig sokáig sűrű homály fedte. A legnépszerűbb elmélet szerint valamiféle szűznemzéssel oldhatják meg a reprodukciót, a halakéhoz hasonló tojásokkal, melyeket azonban nem termékenyítenek meg, hiszen semmiféle párzást vagy ahhoz

hasonlót nem sikerült megfigyelni náluk. Mivel, dacára kecses és kívánatos alakjuknak, mégsem lehetnek apró, nőnemű emberek, rendkívül borsos áron adják el őket a japán fogyasztóknak, akik bolondulnak az ízükért.

233. Ezek a speciális viváriumokkal felszerelt halászhajók, jóllehet tekintélyes méretűek, mégis igencsak lomha alkalmazhatóságok, melyek nem kockáztathatnának meg egy ilyen hosszú tengeri utazást. Ezért a kislányokat rögtön a kifogás helyszínén, vagy annak közelében le kell fagyasztani. Első útjuk tehát a Baffin-szigeti hatalmas, modern üzemekbe vezet. Itt olyan alacsony hőmérsékleten fagyasztják le őket, mint az embriókat szokás. Mivel el kell kerülni, hogy ízletes húsuphagyás miatt, néhány másodperc alatt mínusz százharminc fokra hűtik őket anélkül, hogy kiszakítanák természetes környezetükből, a tökéletesen áttetsző tengervízből. Az értékes leányzókat külön-külön, nagyjából fél méter széles, kocka alakú jégömbökbe fagyasztják, melyek annyira tiszták, hogy a mélyükön jól kivehetők a kis habléányok változatos testhelyezetei, ahogy többé-kevésbé összekuporodnak, hogy minél kevesebb helyet foglaljanak el a hűtőhajók szállítmányában. Ennek ellenére hirtelen tartósításuk után is megőrzik élénk és vidám nézésüket, mintha csak ébren volnának, szájukat bájos mosolyra nyitva.

234. Valójában semmi bajuk nem esik. És ha Japánba érkezve szabályosan olvasztják le őket, ugyanúgy úszkálnak és énekelnek, mint korábban, amint beleereszkedhetnek a nagy tenyészedencékbe, ahol addig is tartják őket, amíg a kereskedők meg nem érkeznek, hogy válasszanak közülük. Ezek után a habléányokat gazdag ínyencek magán-viváriumaihoz szállítják a halárusok, persze különleges tartálykocsikban, hogy biztosítsák a folyamatos vízellátást. Az ünnepi ebéd előtt a vendégek megcsodálhatják, ahogy a konyhából nyíló medencében játszadoznak. Hogy nehogy felfalják a medencében tárolt kisebb halakat, a habléányok kezeit hátrakötik, ami egyáltalán nem látszik zavarni őket, hiszen csak a lábaikkal is ugyanolyan természetes, ruganyos és gyors úszónak bizonyulnak. Ha mégis megéheznek, vagy csak játszani támad kedvük, a medence széléhez úsznak, és a látogatók kezéből kapnak el egy-egy darab szardellát vagy szardíniát, melyet aztán rágás nélkül azonnal le is nyelnek.

235. A legcsinosabbak persze, akiket később élve fognak majd kifőzni, vagy addig forgatnak majd a nyáron, amíg mozognak, az asztali örömkön túl előbb óhatatlanul más élvezeteket is szolgálnak. Mivel a nimfáskák három élvezeti testnyílással is rendelkeznek, melyeket igen izgatónak tartanak szűkösségük és érintetlenségük okán, s amelyek egyébként minden tekintetben hasonlóak a fiatal japán leányok nyílásaihoz, melyeket akarva vagy erőszakkal, de évszázadok óta gyaláznak már itt a férfiak, mindegyik vendég kedve szerint tehet erőszakot a kis habléányokon, miközben azok fájdalmas sikolyokkal fűszere-

zett, dallamos sírással szórakoztatják őket, míg a másik látványosan el nem élvez. Divatos figyelmességnek számít, hogy a tivornyák előtt aperitif gyanánt ajánlják fel ezt azoknak uraknak, akik a lányok elfogyasztására érkeztek a házba. Sokáig azonban nem szabad a vízén kívül tartani őket sütés előtt, mivel ekkor csodálatosan lágy bőrük kiszárad, ami ugyanúgy árt a szexuális vonzerejüknek, mint ahogy csökkenti gasztronómiai értéküket.

236. A történet befejeztével Crevette, aki a legfiatalabb háromjuk közül, kijelenti, hogy nagyon is szívesen megízlelné e vadleányok húsát, de azon tűnődik, vajon a mi országunkban található-e effajta élő áru a piacon. A felolvasólány szerint nálunk, legalábbis hivatalosan, tilos velük kereskedni, akármilyen célra is használnánk őket, dacára annak, hogy a nyelvnek, amin kifejezik magukat, vajmi kevés köze van a miénkhez. Természetesen vannak azért titkos klubok, ahol a japán éttermeket vastag üvegfal választja el a hatalmas akváriumtól. A fogyasztók így előre elgyönyörködhetnek a táncoló, ugránczó, bájos kis sziréneken, akiket aztán levágnak nekik. Itt persze elengedhetetlen a rendőrséggel való előzetes megegyezés. A harmadik kislány, Nuisette végül levonja a következtetést, miszerint a normálisnak nevezett világban, ahol addig éltek, amíg szexuális játékszernek el nem adták őket, valójában minden tilos, ami szórakoztató.

237. „Vadleányokat enni, bébifókákat lemészárolni a bundájukért, hízott libamájat fogyasztani, mozgó járműről leszállni, szerelmi viszonyt létesíteni a törvényes korhatár előtt, meztelen dörgölőzéssel izgatni az ember papáját, ablakon kihajolni, belepisilni egy szignált piszoárba, andalúziai kutyákat nevelni, ilyen-olyan szarvasfélétet hajtóvadászaton elejteni, disznóságokat álmodni, pénzért árusítani az ember intim bájjait, cselédek korbácsolni, vagy a mellbimbójukat kiégetni, az ember lánya piccsáját humidornak használni, részletesen megírni az ember libidóját, satöbbi, satöbbi...”

(Dunajcsik Mátyás fordítása)

Kovács Ilona

Eugene Delacroix: *La Mort de Sardanapale*
(Sardanapalos halála), 1827

Robbe-Grillet szadista tündérmeséje

Sade márki műveinek befogadása több száz évet késett magyarul, de lassan, csöndben, szinte titokban – ami nagyon jól illik a XVIII. századi szerzőhöz – elindult. Ki gondolná első látásra, hogy Alain Robbe-Grillet utolsó regényének (*Roman sentimental / Érzelmes regény*) minden lapja Sade-ihletésű, hacsak a könyvesbolti terjesztés (felvágatlan lapú, lefóliázott példányok) nem ébreszt kételyt a leendő vásárlókban és esetleges olvasókban?

A cím szándékosan félrevezető, és a szerző által megfogalmazott fülszöveg szintén tényleg vezethet „a felnőtteknek szóló tündérmese” megjelölésével. A másfajta illendőség és valóságosság sem igazít el teljesen a szövegre nézve, hiszen a mű maga végig vérfertőző kapcsolatok, korbácsolós csoportszex-jelenetek és rokokó stílusban előadott paráználkodások története, apró, megszámozott fejezetekre osztva. Sade márki szelleme ott lebeg fölötté, ho-